HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

14 octombrie 2010 *

În cauza C-535/07,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 226 CE, introdusă la 30 noiembrie 2007,

Comisia Europeană, reprezentată de domnul R. Sauer și de doamna D. Recchia, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Republicii Austria, reprezentată de domnii E. Riedl și E. Pürgy, precum și de doamna K. Drechsel, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

* Limba de procedură: germana.

susținută de:

Republica Federală Germania, reprezentată de domnii M. Lumma și J. Möller, în calitate de agenți,

intervenientă,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a doua, domnul L. Bay Larsen (raportor) și doamna C. Toader, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 iulie 2009,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 25 februarie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea introductivă, Comisia Comunităților Europene solicită Curții să constate că:

— prin faptul că nu procedat în mod corect, pe baza unor criterii ornitologice, la desemnarea (în cazul sitului Hanság din landul Burgenland), respectiv la delimitarea (în cazul sitului Niedere Tauern din landul Styria) ca arii de protecție specială (denumite în continuare „APS") a teritoriilor Austriei cele mai adecvate, ca număr și suprafață, pentru conservarea păsărilor, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva 79/409/CEE a Consiliului din 2 aprilie 1979 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO L 103, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 1, p. 77, denumită în continuare „Directiva păsări") și

— prin faptul că nu a conferit unei părți din APS deja desemnate o protecție juridică corespunzătoare cerințelor articolului 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva păsări și ale articolului 6 alineatul (2) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, p. 7, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 109, denumită în continuare „Directiva habitate"), coroborat cu articolul 7 din aceasta,

Republica Austria nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dispozițiilor menționate ale acestor directive.

2 Prin Ordonanța președintelui Curții din 26 mai 2008, a fost admisă cererea de intervenție a Republicii Federale Germania în susținerea concluziilor Republicii Austria.

Cadrul juridic

Directiva păsări

3 Articolul 2 din Directiva păsări prevede că „[s]tatele membre iau măsurile necesare pentru a menține populația speciilor menționate la articolul 1 la un nivel care să îndeplinească condițiile ecologice, științifice și culturale, ținând seama în același timp de condițiile economice și de recreere sau pentru a adapta populația acestor specii la nivelul respectiv".

4 Articolul 3 alineatul (1) din Directiva păsări prevede că, ținând seama de cerințele articolului 2 din această directivă, statele membre iau măsurile care se impun pentru a conserva, a menține sau a restabili o diversitate și o suprafață de habitate suficientă pentru toate speciile de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul european al statelor membre pentru care se aplică Tratatul CE. În temeiul alineatului (2) litera (a) din același articol, măsurile având ca obiect conservarea, menținerea și restabilirea biotopurilor și a habitatelor presupun, printre altele, crearea unor arii protejate.

5 Potrivit articolului 4 alineatele (1), (2) și (4) prima teză din Directiva păsări:

„(1) Speciile menționate la anexa I constituie obiectul unor măsuri speciale de conservare a habitatelor acestora pentru a li se asigura supraviețuirea și reproducerea în aria de răspândire.

În acest context, se ține seama de următoarele specii de păsări:

(a) specii pe cale de dispariție;

(b) specii vulnerabile la anumite schimbări ale habitatului lor;

(c) specii considerate rare din cauza efectivului redus al populațiilor sau a distribuției locale limitate;

(d) alte specii care necesită o atenție specială din cauza naturii specifice a habitatului lor.

Tendințele și variațiile efectivului populațiilor sunt luate în considerare ca bază pentru evaluare.

Statele membre clasifică în special cele mai adecvate teritorii, ca număr și suprafață, ca [APS] pentru conservarea acestor specii, ținând seama de condițiile de protecție din zona geografică maritimă și de uscat în care se aplică prezenta directivă.

(2) Statele membre iau măsuri similare pentru speciile migratoare care apar în mod regulat și nu sunt cuprinse în anexa I, având în vedere nevoia acestora de protecție în zona geografică maritimă și de uscat în care se aplică prezenta directivă, în ceea ce privește zonele de înmulțire, arealul de schimbare a penelor și zonele de hibernare a acestor specii, precum și punctele de popas de-a lungul rutelor lor de migrare. În acest scop, statele membre acordă o atenție specială protecției zonelor umede, în special zonelor umede de importanță internațională.

[…]

(4) Cu privire la zonele de protecție menționate anterior la alineatele (1) și (2), statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a evita poluarea sau deteriorarea habitatelor sau orice alt efect negativ asupra păsărilor, atâta timp cât acestea au relevanță în contextul obiectivelor prezentului articol."

Directiva habitate

6 Articolul 3 alineatul (1) din Directiva habitate prevede instituirea unei rețele ecologice europene coerente, care să reunească ariile speciale de conservare, cu denumirea „Natura 2000", care include și APS clasificate de statele membre în temeiul dispozițiilor Directivei păsări.

7 Articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate are următorul cuprins:

„Statele membre iau măsurile necesare pentru a evita, pe teritoriul ariilor speciale de conservare, deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbarea speciilor pentru care au fost desemnate respectivele arii, în măsura în care perturbările respective ar putea fi relevante în sensul obiectivelor prezentei directive."

8 Potrivit articolului 7 din directiva menționată, „[o]bligațiile care decurg din articolul 6 alineatele (2), (3) și (4) din prezenta directivă înlocuiesc orice obligații rezultând de la articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva [păsări] în ceea ce privește ariile clasificate în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din prezenta directivă sau recunoscute în mod similar în conformitate cu articolul 4 alineatul (2), începând cu data punerii în aplicare a prezentei directive sau cu data clasificării sau recunoașterii de către statul membru în conformitate cu Directiva [păsări], dacă aceasta din urmă are loc după prima".

Procedura precontencioasă

9 La 23 octombrie 2001, Comisia a adresat Republicii Austria o scrisoare de punere în întârziere în cuprinsul căreia preciza că acest stat membru nu clasificase ca APS cele mai adecvate teritorii, ca număr și suprafață, în special în ceea ce privește desemnarea sitului Hanság și delimitarea sitului Niedere Tauern. Comisia susținea, în plus, că acest stat membru nu se conformase încă pe deplin cerințelor impuse prin Directiva păsări referitoare la asigurarea unei protecții juridice a APS în Austria.

10 Republica Austria a răspuns la această punere în întârziere transmițând Comisiei, printre altele, o listă a diverselor arii de conservare a păsărilor împreună cu regimul de protecție juridică al acestora. În această modalitate, statul membru sublinia că anumite APS au fost desemnate în totalitate sau parțial ca parc național, ca rezervație naturală, ca arie de conservare a peisajului, ca patrimoniu natural sau ca zonă de liniște și, în paralel, sublinia că există legi și regulamente în legătură cu protecția naturii adoptate în diverse landuri.

11 Ulterior, la 18 octombrie 2004, Comisia a adresat Republicii Austria o scrisoare de punere în întârziere complementară care înlocuia prima scrisoare de punere în întârziere și în cuprinsul căreia sublinia că atât clasificarea, cât și delimitarea APS continuau să fie incorecte, iar măsurile de protecție juridică specifice pentru aceste arii erau inexistente. Comisia a menționat în special că, nici până la acel moment, situl Hanság nu a fost clasificat ca APS, iar situl Niedere Tauern nu a fost extins. Aceasta a precizat în același timp că ariile austriece de conservare a păsărilor fie erau protejate în principal prin reglementări relativ vechi, fie, în anumite cazuri, erau lipsite de protecție juridică. În majoritatea instrumentelor de protecție, obiectivul de conservare și de protecție specific pentru speciile de păsări care trebuiau conservate și protejate nu ar fi sesizabil. În această privință, potrivit Comisiei, era indispensabil ca acest cadru juridic să aducă cel puțin o clarificare în ceea ce privește obiectivele de protecție specifică a păsărilor, chiar și în cazul în care nivelul de protecție s-ar dovedi suficient, prin instituirea unor interdicții de intervenție și a unor obligații de conservare.

12 Prin scrisoarea din 21 decembrie 2004, Republica Austria a transmis observații în care se pronunța, în special, cu privire la aspectul protecției juridice a siturilor în cauză oferind explicații de ordin general, precum și explicații specifice diferitelor landuri. În ceea ce privește acest ultim aspect, statul membru menționat susținea că indicarea explicită a obiectivelor de conservare sau de protecție în cuprinsul actului juridic cu valoare de instrument de protecție nu poate fi o împrejurare determinantă.

13 Considerând că observațiile transmise de Republica Austria nu sunt satisfăcătoare, Comisia a adresat acestui stat membru, la 15 decembrie 2006, un aviz motivat solicitându-i să se conformeze obligațiilor care îi revin în termen de două luni de la primirea avizului. În cuprinsul acestuia, se menționa că, în ceea ce privește siturile Hanság și Niedere Tauern, statul membru respectiv nu se conformase obligațiilor sale. În ceea ce privește statutul juridic al ariilor protejate în discuție, se preciza că, în general, respectiv și în situațiile în care o APS corespunde unei rezervații naturale deja existente și care beneficiază de o protecție juridică mai strictă la nivel național sau regional, o includere a obiectivelor de conservare, mai exact a acelora referitoare atât la speciile de păsări și la cerințele specifice referitoare la protecția acestora, cât și la restabilirea habitatelor acestora trebuia să fie, alături de măsurile și de obligațiile corelative, un element esențial al reglementărilor referitoare la aceste arii protejate. Or, un număr mare de APS ar fi lipsit în continuare de orice reglementare specifică având ca obiect asigurarea unei protecții speciale a avifaunei în discuție.

14 Întrucât a considerat că observațiile formulate de Republica Austria în răspuns la avizul motivat nu sunt convingătoare, Comisia a introdus prezenta acțiune.

Cu privire la acțiune

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe nerespectarea dispozițiilor articolului 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva păsări prin neclasificarea sitului Hanság ca APS și prin delimitarea incorectă a APS Niedere Tauern

15 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări impune statelor membre obligația de a clasifica ca APS cele mai adecvate teritorii,

ca număr și suprafață, pentru conservarea speciilor menționate în anexa I la această directivă și că, în temeiul alineatului (2) al aceluiași articol, statele membre clasifică de asemenea ca APS zonele de înmulțire, arealul de schimbare a penelor și zonele de iernare a speciilor migratoare care nu sunt cuprinse în anexa respectivă și care apar în mod regulat, precum și punctele de popas de-a lungul rutelor lor de migrare (Hotărârea din 6 martie 2003, Comisia/Finlanda, C-240/00, Rec., p. I-2187, punctul 16).

Cu privire la neclasificarea sitului Hanság ca APS

— Argumentele părților

16 Comisia susține în primul rând că Republica Austria nu și-a respectat obligația de clasificare a sitului Hanság în conformitate cu exigențele Directivei păsări. Astfel, acest sit ar fi fost identificat ca teritoriul cel mai adecvat pentru protecția anumitor specii de păsări precum, printre altele, dropia (*Otis tarda*), eretele sur (*Circus pyargus*) și ciuful de câmpie (*Asio flammeus*).

17 În replică, Republica Austria arată că situl Hanság nu mai poate fi considerat în prezent ca fiind situl cel mai adecvat pentru conservarea speciilor citate de Comisie. Alte teritorii decât cele ale acestui sit ar fi devenit mai importante pentru aceste specii. Totuși, acest stat membru recunoaște că este justificată din punct de vedere material o extindere a limitelor sitului amintit a cărui parte principală este deja supusă regimului de protecție prevăzut la articolul 6 alineatele (2)-(4) din Directiva habitate ca urmare a desemnării sale ca sit Natura 2000. Or, dat fiind că acest sit Natura 2000 și populațiile de specii de păsări care se găsesc pe teritoriul său ar fi fost deja supuse

regimului de protecție instituit prin dispozițiile respective, o întârziere în această privință nu prezintă, potrivit statului membru pârât, niciun risc. Pe de altă parte, pe teritoriul sitului Hanság nu s-ar fi produs nicio deteriorare. În sfârșit, printr-un regulament al guvernului landului Burgenland din 3 iunie 2008, care a fost notificat Comisiei, acest sit a fost declarat „aria europeană de conservare Waasen-Hanság", în aplicarea Directivei păsări.

18 În consecință, Republica Austria consideră că în orice caz, nu se mai poate vorbi despre o încălcare a Directivei păsări și că, prin urmare, ar fi justificată renunțarea la acest capăt de cerere al acțiunii.

— Aprecierea Curții

19 Este important să se menționeze că, în cadrul procedurii precontencioase, Republica Austria a recunoscut necesitatea de a clasifica situl Hanság ca APS și a comunicat Comisiei intenția sa de a proceda efectiv la desemnarea sitului amintit.

20 Pe de altă parte, este necontestat faptul că, după expirarea termenului stabilit în avizul motivat, situl Hanság a fost clasificat, în aplicarea Directivei păsări, ca „arie europeană de conservare" prin regulamentul adoptat de guvernul landului Burgenland.

21 Prin urmare, nu este contestabil faptul că situl Hanság se regăsește printre siturile cele mai adecvate din prisma conservării speciilor în cauză, care intră sub incidența anexei I la Directiva păsări și la care se referă articolul 4 alineatul (1) din aceasta și că situl respectiv trebuia, în consecință, să fie clasificat ca APS în temeiul acestei directive.

22 Dat fiind că existența unui caz de neîndeplinire a obligațiilor trebuie apreciată în funcție de situația statului membru existentă la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat, modificările intervenite ulterior neputând fi luate în considerare de către Curte (a se vedea în special Hotărârea 11 ianuarie 2007, Comisia/Irlanda, C-183/05, Rep., p. I-137, punctul 17), trebuie să se constate că, din moment ce clasificarea menționată la punctul 20 din prezenta hotărâre s-a realizat după expirarea termenului amintit, motivul întemeiat pe neclasificarea sitului Hanság ca APS, cu nerespectarea articolului 4 alineatul (1) din Directiva păsări, este fondat.

23 Constatarea făcută la punctul precedent nu poate fi afectată de împrejurarea că Republica Austria susține în prezent în fața Curții, fără a detalia de altfel în mod suficient afirmațiile sale cu privire la acest aspect, că, în comparație cu un alt sit, situl Hanság nu ar mai putea fi considerat drept cel mai adecvat pentru conservarea dropiei, a eretelui sur și a ciufului de câmpie.

24 Constatarea menționată nu poate fi pusă sub semnul întrebării nici de faptul, chiar presupunând că acesta ar fi fost stabilit, că, pe de o parte, situl menționat era deja protejat în mare parte în temeiul Directivei habitate în cadrul rețelei Natura 2000 și că, pe de altă parte, acesta nu a suferit nicio deteriorare. Astfel, pe de o parte, dat fiind că regimurile juridice ale Directivelor păsări și habitate sunt distincte, un stat membru nu se poate sustrage obligațiilor care îi revin în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări prevalându-se de alte măsuri decât cele prevăzute de această directivă (Hotărârea din 28 iunie 2007, Comisia/Spania, C-235/04, Rep., p. I-5415, punctul 79). Pe de altă parte, obligația impusă statelor membre de a clasifica siturile ca APS nu poate fi pusă sub semnul întrebării de împrejurarea că situl în discuție nu

ar fi suferit nicio deteriorare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 2007, Comisia/Irlanda, C-418/04, Rep., p. I-10947, punctul 38).

Cu privire la delimitarea incorectă a APS Niedere Tauern

— Argumentele părților

25 Constatând că APS Niedere Tauern, care avea o suprafață de 137 742 de hectare în anul 1999, a fost redusă la aproximativ 87 000 de hectare în cursul lunii mai 2001, Comisia susține că delimitarea acestei arii este insuficientă din perspectiva cerințelor de protecție prevăzute la articolul 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva păsări pentru speciile de păsări la care se referă aceste dispoziții. În speță, ar fi vizate, în special, specii precum prundașul (*Charadrius morinellus*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), minunița (*Aegolius funereus*), cucuveaua pitică (*Glaucidium passerinum*), ciocănitoarea neagră (*Dryocopus martius*), ciocănitoarea de munte (*Picoides tridactylus*), ciocănitoarea sură (*Picus canus*), precum și ierunca (*Bonasa bonasia*).

26 Potrivit Comisiei, până la acest moment, Republica Austria nu ar fi dovedit în mod științific că delimitarea inițială a sitului Niedere Tauern trebuie considerată eronată din punct de vedere tehnic.

27 Republica Austria precizează că, pentru a asigura protecția prundașului, landul Styria a extins, în cursul anului 2008, APS Niedere Tauern. Astfel, această extindere, care se

întemeiază pe studii științifice, ar permite îndeplinirea condițiilor prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări, întrucât ar fi fost clasificate ca APS cele mai adecvate teritorii, ca număr și suprafață, pentru conservarea speciilor protejate în discuție.

— Aprecierea Curții

28 Trebuie să se menționeze că APS Niedere Tauern, a cărei suprafață a fost redusă mai întâi de la 137 742 de hectare la aproximativ 87 000 de hectare, a fost extinsă apoi la 101 880 de hectare în cursul anului 2008, mai precis ulterior expirării termenului stabilit în avizul motivat, în raport cu care trebuie apreciată, astfel cum s-a amintit la punctul 22 din prezenta hotărâre, neîndeplinirea obligațiilor susținută de Comisie.

29 După cum recunoaște însăși Republica Austria, această extindere a fost motivată de cerința de a asigura o protecție adecvată prundașului, specie menționată în anexa I la Directiva păsări.

30 De asemenea, se impune, ca analiza să se limiteze la a constata că, la expirarea termenului stabilit în avizul motivat, suprafața APS în cauză era insuficientă din perspectiva cerințelor de protecție prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări.

31 Prin urmare, primul motiv întemeiat pe încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Directiva păsări trebuie admis.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe nerespectarea dispozițiilor articolului 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva păsări și ale articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate coroborat cu articolul 7 din aceasta, dată fiind protecția juridică insuficientă conferită unei părți a APS clasificate deja

Cu privire la admisibilitate

— Argumentele părților

32 Republica Austria susține că, pe de o parte, Comisia a extins obiectul acțiunii și că, pe de altă parte, aceasta nu a furnizat argumente care să stabilească existența unor cazuri de neîndeplinire concretă a obligațiilor privind situri de protecție determinate.

33 În ceea ce privește primul aspect, statul membru respectiv arată că, în timp ce avizul motivat nu privea „reglementările privind ariile europene de conservare" deja desemnate, cererea introductivă se referă și la pretinsele neîndepliniri ale obligațiilor ce îi revin în temeiul directivelor în cauză și care decurg din aceste reglementări. În plus, criticile din cuprinsul avizului motivat s-ar fi rezumat la nerespectarea obligațiilor de formulare a obiectivelor de conservare pentru fiecare APS, de garantare, prin măsuri obligatorii, a obiectivelor de protecție, precum și de întocmire a unor hărți cu valoare obligatorie și care să facă obiectul unei publicități adecvate. În schimb, în cererea introductivă, cerințele materiale referitoare la regimul juridic al APS ar fi fost extinse în mod considerabil, astfel încât Comisia impune ca reglementările referitoare la aceste APS să conțină obligații și interdicții specifice unor situri și unor specii precise, precum și măsuri concrete care urmăresc să garanteze respectarea dispozițiilor relevante ale Directivelor păsări și habitate.

34 Cu titlu exemplificativ, Republica Austria precizează, în special, că respectiva critică, întemeiată pe faptul că reglementarea privind ariile europene de conservare adoptată de landurile Styria și Austria Inferioară nu îndeplinește cerințele dreptului Uniunii, nu corespunde argumentației Comisiei din cuprinsul avizului motivat. În plus, în ceea ce privește landul Salzburg, Comisia nu ar fi menționat, în scrisoarea de punere în întârziere complementară, că regimul juridic al APS din acest land ar fi insuficient și ar fi indicat, de altfel pentru prima dată în avizul motivat, doar situl Salzachauen ca APS lipsit de un regim juridic de protecție suficient.

35 În ceea ce privește acest al doilea aspect, Republica Austria susține că nici avizul motivat și nici cererea introductivă nu permit să se identifice care sunt obligațiile a căror neîndeplinire este invocată de Comisie și care sunt APS vizate. În consecință, acest stat membru nu ar fi în măsură să se apare în mod eficient. În plus, dat fiind faptul că sfera și conținutul măsurilor necesare pentru a se conforma obligațiilor impuse prin Directivele păsări și habitate nu sunt determinate, Republica Austria s-ar confrunta, pentru o perioadă nelimitată, cu riscul de a se putea iniția împotriva sa o procedură în constatarea neîndeplinirii obligațiilor care decurg din hotărârea prin care în prezenta cauză s-ar declara neîndeplinirea obligațiilor.

36 Astfel, în ceea ce privește mai întâi landul Burgenland, Comisia nu precizează care sunt siturile care nu beneficiază de un regim de protecție adecvat. Apoi, Comisia s-ar limita să califice situația juridică a siturilor din landul Austria Superioară ca fiind insuficientă. În sfârșit, în ceea ce privește landul Tirol, Comisia pornește de la exemplul sitului Tiroler Lechtal pentru a califica toate dispozițiile care au fost adoptate în vederea protecției siturilor Natura 2000 din Tirol drept dispoziții generale ce nu asigură un regim de protecție suficient.

37 În replică, referitor la primul aspect, Comisia susține că avizul motivat și cererea introductivă sunt, în esență, identice în ceea ce privește motivul întemeiat pe insuficiența regimului de protecție conferit unei părți a APS clasificate deja. Prin

urmare, reglementările existente privind ariile europene de conservare nu ar fi fost excluse din cauză. Astfel, obligațiile și interdicțiile referitoare la APS sunt, în orice caz, obligatorii pentru Republica Austria. Prin urmare, argumentul potrivit căruia expunerea din avizul motivat nu cuprinde în mod specific critica referitoare la nivelul de protecție insuficient în landurile Styria și Austria Inferioară ar trebui respinsă. În sfârșit, deși este adevărat că situația juridică în landul Salzburg nu a fost menționată în scrisoarea de punere în întârziere complementară, statul membru respectiv nu ar putea susține în mod întemeiat că acea critică formulată cu titlu exemplificativ în ceea ce privește regimul de protecție a APS în Burgenland nu se aplica și reglementărilor din landul Salzburg și, în special, sitului Salzachauen.

38 În ceea ce privește al doilea aspect, Comisia susține că avizul motivat trebuia interpretat mai extensiv, astfel încât nivelul de protecție care trebuie atins era definit din punct de vedere calitativ prin cerințe determinate care permiteau Republicii Austria să discearnă cu claritate pentru care dintre APS erau necesare alte măsuri de transpunere și ce forme trebuiau să ia respectivele măsuri. Acest lucru ar fi explicat mai precis în cuprinsul cererii introductive pentru fiecare land și pentru fiecare APS în discuție, fără să se fi modificat totuși obiectul litigiului. Statul membru ar fi fost în măsură să se apere cu ușurință cu privire la acest aspect și, de altfel, ar fi utilizat pe deplin această posibilitate.

39 În sfârșit, Comisia susține că cererea introductivă nu lasă să planeze nicio îndoială cu privire la faptul că, la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat, nicio APS din landurile Burgenland și Austria Superioară nu deținea un regim de protecție adecvat și nu se stabilise niciun obiectiv specific de protecție sau de conservare pentru aceste arii. Lipsa obiectivelor de protecție și de conservare specifice, axate pe situația fiecărei specii de păsări, ar exista și în ceea ce privește situl Tiroler Lechtal. Pe de altă parte, regimul de protecție ar fi insuficient în cele 11 arii Natura 2000 desemnate de autoritățile acestui din urmă land.

— Aprecierea Curții

40 Trebuie amintit că obiectul unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor este stabilit prin avizul motivat al Comisiei, astfel încât acțiunea trebuie să se întemeieze pe aceleași motive și argumente ca acest aviz (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2006, Comisia/Regatul Unit, C-236/05, Rec., p. I-10819, punctul 10 și jurisprudența citată).

41 Totodată, potrivit unei jurisprudențe constante, scrisoarea de punere în întârziere adresată de către Comisie statului membru și, ulterior, avizul motivat emis de Comisie delimitează obiectul litigiului care, din acel moment, nu mai poate fi extins. Astfel, posibilitatea statului membru în cauză de a prezenta observații reprezintă, chiar dacă acesta consideră că nu trebuie să o utilizeze, o garanție esențială urmărită de tratat, iar respectarea sa constituie un aspect esențial al regularității procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor de către un stat membru. În consecință, avizul motivat și acțiunea Comisiei trebuie să se întemeieze pe aceleași obiecții precum cele din scrisoarea de punere în întârziere care declanșează procedura precontencioasă. Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, nu se poate considera că o astfel de neregularitate este înlăturată prin faptul că statul membru pârât a formulat observații cu privire la avizul motivat (a se vedea Hotărârea din 18 decembrie 2007, Comisia/Spania, C-186/06, Rep., p. I-12093, punctul 15 și jurisprudența citată).

42 Pe de altă parte, avizul motivat și acțiunea trebuie să prezinte motivele în mod coerent și precis pentru a permite statului membru și Curții să determine cât mai exact întinderea încălcării dreptului comunitar imputate, condiție necesară pentru ca statul respectiv să poată invoca în mod eficient mijloacele sale de apărare, iar Curtea să poată verifica existența pretinsei neîndepliniri a obligațiilor (a se vedea Hotărârea din 18 decembrie 2007, Comisia/Spania, citată anterior, punctul 18).

Cu privire la extinderea obiectului acțiunii

43 În primul rând, se impune constatarea că, deși avizul motivat precizează că un număr sporit de APS este lipsit în continuare de o reglementare specifică, ce ia forma în general, în Austria, a unui „regulament de arie europeană de conservare" ce urmărește să asigure protejarea avifaunei în cauză, respectivul aviz este formulat în termeni care nu exclud ca APS pentru care există un „regulament de arie europeană de conservare" să fie vizate. În această privință, poate fi amintit în special că, în urma avizului motivat menționat, Republica Austria a informat Comisia cu privire la faptul că zona de conservare a păsărilor Flachwasserbiotop Neudenstein fusese declarată, în anul 2005, arie europeană de conservare prin regulamentul guvernului landului Carintia din 23 mai 2005 (LGBl. nr. 47/2005).

44 În al doilea rând, se impune precizarea că cererea introductivă a Comisiei, în măsura în care aceasta consideră că reglementările referitoare la APS trebuie să conțină obligații și interdicții specifice cu privire la unele situri și la unele specii precise, precum și măsurile concrete care să urmărească garantarea respectării dispozițiilor relevante ale Directivelor păsări și habitate, preia, în esență, formularea din avizul motivat. Astfel, în acesta din urmă se arată că „în general, […] o includere a obiectivelor de conservare, mai exact a speciilor de păsări și a cerințelor specifice referitoare la protecția acestora și la restabilirea habitatelor acestora trebuia să fie, alături de măsurile și de obligațiile corelative, un element esențial al reglementărilor referitoare la aceste arii protejate".

45 În al treilea rând, critica întemeiată pe faptul că reglementările privind ariile europene de conservare adoptate de landurile Styria și Austria Inferioară nu îndeplinesc cerințele dreptului Uniunii nu este cuprinsă în avizul motivat și, prin urmare, trebuie declarată inadmisibilă.

46 În ceea ce privește critica întemeiată pe regimul juridic de protecție insuficient al APS din landul Salzburg și, în special, al sitului Salzachauen, nu este contestat faptul că scrisoarea de punere în întârziere complementară nu conținea nicio mențiune referitoare la situația din acest land nici, în mod specific, la situl amintit. În consecință, acțiunea este de asemenea inadmisibilă în măsura în care privește regimul juridic de protecție a APS din landul Salzburg.

47 Din cele ce precedă rezultă că acțiunea este inadmisibilă în măsura în care privește regimul juridic de protecție a APS din landurile Salzburg, Styria și Austria Inferioară.

Cu privire la lipsa de precizie și de coerență

48 Nu se contestă împrejurarea că, în speță, Comisia reproșează Republicii Austria faptul că nu a conferit unei părți din APS deja clasificate o protecție juridică conformă cu cerințele dreptului Uniunii. În susținerea aceste critici, Comisia prezintă care sunt, în opinia sa, carențele sistemului de protecție juridică a APS în vigoare în Austria. În această privință, Comisia detaliază critica sa de ordin general făcând referire la situația existentă în diferitele landuri ale acestui stat membru.

49 Prin urmare, formulată astfel, critica menționată nu este imprecisă sau incoerentă.

50 Pe de altă parte, trebuie amintit că, deși este necesar ca avizul motivat să cuprindă o expunere coerentă și detaliată a rațiunilor care au determinat Comisia să ajungă la convingerea că statul membru în cauză nu și-a îndeplinit una dintre obligațiile care îi revin în temeiul tratatului, totuși Comisia nu este obligată să indice în acest aviz

care sunt măsurile care ar permite să se înlăture neîndeplinirea obligațiilor imputată (a se vedea Hotărârea din 2 iunie 2005, Comisia/Grecia, C-394/02, Rec., p. I-4713, punctul 21 și jurisprudența citată). De asemenea, Comisia nu este ținută nici să indice astfel de măsuri în cererea sa introductivă.

51 În ceea ce privește pretinsa insuficiență a elementelor care să demonstreze caracterul inadecvat al regimului de protecție a APS din landurile Burgenland, Austria Superioară și Tirol, aceasta va trebui examinată pe fond.

52 În consecință, trebuie să se considere că acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligațiilor este admisibilă în limitele menționate la punctul 47 din prezenta hotărâre.

Cu privire la fond

— Argumentele părților

53 Comisia susține că o parte din APS deja clasificate în Austria nu beneficiază de o protecție juridică conformă cu cerințele prevăzute la articolul 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva păsări și la articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate, coroborat cu articolul 7 din aceasta din urmă. Astfel, Comisia arată că obligațiile sau interdicțiile care rezultă din dispozițiile în cauză și care trebuie nu numai să fie specifice unor APS și unor specii precise, ci și să ia o formă obligatorie, precum și să facă obiectul unei publicități suficiente, ar trebui să fie cuprinse în același act juridic cu forță obligatorie care stabilește, pentru fiecare APS, care sunt speciile și habitatele protejate, precum și care sunt obiectivele de conservare. Astfel, în general, regimul juridic de protecție a

APS ar fi insuficient în cazul în care clasificarea unei APS se suprapune cu o rezervație naturală sau cu un alt tip de sit clasificat, existente și protejate prin măsuri naționale sau regionale.

54 Republica Austria susține în replică, mai întâi, că teza Comisiei, potrivit căreia obligațiile sau interdicțiile referitoare la diversele specii de păsări trebuie să ia o formă obligatorie, precum și să facă obiectul unei publicități suficiente, este excesivă în această formulare generală. Totodată, nicio normă nu ar impune ca respectivele obligații sau interdicții să fie cuprinse în același act juridic obligatoriu care stabilește, pentru fiecare APS, care sunt speciile și habitatele protejate, precum și care sunt obiectivele de conservare. În plus, argumentul potrivit căruia obiectivele de conservare, în sensul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări, trebuie să fie consacrate într-un astfel de act juridic ar fi nefondat. În sfârșit, statul membru pârât subliniază că, având în vedere faptul că protecția rezervațiilor naturale se extinde în general la toate speciile animale și vegetale, precum și la habitatul acestora și la peisaj, interdicțiile de a aduce orice atingere sunt mai ample decât în cazul „ariilor europene de conservare" care urmăresc, în general, să protejeze specii și habitate determinate.

55 În memoriul său în intervenție, Republica Germania arată că Directivele păsări și habitate nu impun ca măsurile de protecție și de conservare să constea în obligații sau în interdicții specifice, mai precis să se raporteze la arii și la obiecte de protecție determinate. Chiar presupunând că statele membre ar fi obligate să instituie astfel de obligații și de interdicții, aceste directive nu ar cuprinde în niciun caz obligații care să aibă un nivel determinat de concretețe. Din directivele menționate nu ar rezulta nici existența unei obligații a statelor membre de a stabili „obiective de conservare de realizat" cu caracter obligatoriu și, cu atât mai puțin, de a defini asemenea obiective în cuprinsul însuși actului juridic care reglementează bunurile protejate, precum și obligațiile și interdicțiile specifice care trebuie respectate.

— Aprecierea Curții

56 Potrivit jurisprudenței Curții, articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări impune statelor membre să confere APS un regim juridic de protecție care poate asigura în special supraviețuirea și înmulțirea speciilor de păsări menționate în anexa I din directivă, precum și înmulțirea, schimbarea penelor și iernarea speciilor de păsări migratoare care nu sunt cuprinse în anexa I și care apar în mod regulat (a se vedea Hotărârea din 18 martie 1999, Comisia/Franța, C-166/97, Rec., p. I-1719, punctul 21, Hotărârea din 13 decembrie 2007, Comisia/Irlanda, citată anterior, punctul 153, și Hotărârea din 11 decembrie 2008, Comisia/Grecia, C-293/07, punctul 22).

57 Este de asemenea necontestat faptul că articolul 4 din Directiva păsări prevede un regim consolidat și care vizează în mod specific atât speciile menționate în anexa I la această directivă, cât și speciile migratoare, regim care se justifică prin faptul că privește speciile cele mai amenințate, respectiv speciile care constituie un patrimoniu comun al Uniunii Europene (Hotărârea din 11 iulie 1996, Royal Society for the Protection of Birds, C-44/95, Rec., p. I-3805, punctul 23, Hotărârea din 13 decembrie 2007, Comisia/Irlanda, citată anterior, punctul 46, și Hotărârea din 11 decembrie 2008, Comisia/Grecia, citată anterior, punctul 23).

58 În temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate, cuprinzând obligații care le înlocuiesc pe cele care rezultă din articolul 4 alineatul (4) prima teză din Directiva păsări în ceea ce privește ariile clasificate, regimul juridic de protecție a APS trebuie să garanteze de asemenea că, pe teritoriul acestora, sunt evitate deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbarea semnificativă a speciilor pentru care au fost desemnate respectivele arii (a se vedea Hotărârea din 27 februarie 2003, Comisia/Belgia, C-415/01, Rec., p. I-2081, punctul 16, și Hotărârea din 11 decembrie 2008, Comisia/Grecia, citată anterior, punctul 24).

59 Pe de altă parte, protejarea APS nu trebuie să se limiteze la măsuri menite să evite daunele și perturbările externe cauzate de om, ci trebuie de asemenea, potrivit modului în care se prezintă situația de fapt, să cuprindă măsuri pozitive care urmăresc conservarea și ameliorarea stării sitului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 2007, Comisia/Irlanda, citată anterior, punctul 154).

60 Potrivit articolului 249 al treilea paragraf CE, devenit articolul 288 al treilea paragraf TFUE, directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinatar cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele. Rezultă că Austria, asemenea oricărui alt stat membru, beneficiază de dreptul de a alege forma și mijloacele de punere în aplicare a Directivei păsări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 2007, Comisia/Irlanda, citată anterior, punctul 157).

61 Deși este adevărat că exactitatea transpunerii dobândește o importanță deosebită în ceea ce privește Directiva păsări, în măsura în care gestionarea patrimoniului comun este încredințată, pentru teritoriul propriu, statelor membre respective (a se vedea Hotărârea din 13 decembrie 2007, Comisia/Irlanda, citată anterior, punctele 64 și 159), ea nu poate, în orice caz, să impună acestora din urmă să includă obligații și interdicții care decurg din articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări și din articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate în actul juridic care stabilește pentru fiecare APS care sunt speciile și habitatele protejate, precum și obiectivele de conservare.

62 În ceea ce privește obligațiile amintite, care, potrivit Comisiei, trebuie să fie pozitive și specifice unor APS și unor specii precise, rezultă din cuprinsul punctului 59 din prezenta hotărâre, precum și din cuprinsul punctului 34 din Hotărârea din 20 octombrie 2005, Comisia/Regatul Unit (C-6/04, Rec., p. I-9017), că adoptarea de măsuri pozitive care urmăresc conservarea și ameliorarea stării unui sit nu are un caracter sistematic, ci depinde de situația concretă a APS respective.

63 În ceea ce privește interdicțiile despre care se susține că ar trebui să fie specifice unor APS și unor specii precise, deși este adevărat, de exemplu, că protecția APS împotriva activității unor particulari impune ca aceștia să fie împiedicați în mod preventiv să desfășoare activități potențial dăunătoare (Hotărârea din 13 decembrie 2007, Comisia/Irlanda, citată anterior, punctul 208), nu rezultă totuși că realizarea acestui obiectiv reclamă cu necesitate instituirea unor interdicții specifice fiecărei APS și nici fiecărei specii în parte, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 20 din Hotărârea din 7 decembrie 2000, Comisia/Franța (C-374/98, Rec., p. I-10799).

64 Cu privire la identificarea speciilor și a habitatelor protejate în fiecare APS, se impune sublinierea că, după cum delimitarea unei APS trebuie să fie învestită cu forță obligatorie incontestabilă (a se vedea Hotărârea Comisia/Belgia, citată anterior, punctul 22), și identificarea speciilor care au justificat clasificarea respectivei APS trebuie să răspundă aceleiași exigențe. Într-adevăr, în caz contrar, ar exista riscul ca obiectivul de protecție care rezultă din articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări, precum și din articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate coroborat cu articolul 7 din aceasta să nu fie atins pe deplin.

65 În ceea ce privește obiectivele de conservare, rezultă din cuprinsul punctelor 20 și 21 din Hotărârea din 7 decembrie 2000, Comisia/Franța, citată anterior, că regimul juridic de protecție de care beneficiază APS nu presupune ca aceste obiective să fie specificate pentru fiecare specie în parte. Totodată, având în vedere aprecierile de la punctele 60 și 61 din prezenta hotărâre, nu se poate considera, în orice caz, că obiectivele de conservare trebuie să fie cuprinse în același act care privește speciile și habitatele protejate de pe teritoriul unei APS determinate.

66 Referitor la pretinsul caracter insuficient al regimului juridic de protecție a APS în strânsă legătură cu o rezervație naturală sau cu un alt tip de sit existent și protejat prin măsuri naționale sau regionale, trebuie amintit că, după cum se precizează la punctul 57 din prezenta hotărâre, articolul 4 din Directiva păsări prevede un regim consolidat și care vizează în mod specific atât speciile menționate în anexa I la această

directivă, cât și speciile migratoare. Aceasta reprezintă specificitatea regimului de protecție de care beneficiază APS, spre deosebire de regimul de protecție mai puțin strict prevăzut la articolul 3 din Directiva păsări pentru toate speciile de păsări la care se referă directiva (a se vedea în acest sens Hotărârea Royal Society for the Protection of Birds, citată anterior, punctele 19 și 24). Totuși, nu se deduce de aici că numai un regim juridic suficient de bine definit și instituit pentru fiecare APS ar putea proteja cu eficacitate acest gen de sit.

67 Având în vedere cele ce precedă, se impune constatarea că, în speță, nu a fost dovedită temeinicia criticii privind neîndeplinirea, de ordin general, de către statul membru pârât a obligațiilor prevăzute la articolul 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva păsări, precum și la articolul 6 alineatul (2) din Directiva habitate coroborat cu articolul 7 din aceasta.

68 Prin urmare, trebuie examinată temeinicia acțiunii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în raport cu reglementarea în vigoare în diferitele landuri la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat și în limitele precizate la punctul 47 din prezenta hotărâre.

În ceea ce privește landul Burgenland

— Argumentele părților

69 Comisia susține că nu există un regim de protecție adecvat pentru APS din landul Burgenland, întrucât zonele Natura 2000 nu au fost transformate în arii europene de conservare și nu au fost dotate cu regimul juridic aferent acestora din urmă.

70 Republica Austria menționează anumite situri pentru care sunt în curs de elaborare reglementările de clasificare ca arii europene de conservare. Situl Auwiesen Zickenbachtal este singurul care ar fi fost desemnat „aria europeană de conservare Auwiesen Zickenbachtal" prin regulamentul guvernului landului Burgenland din 23 martie 2008.

— Aprecierea Curții

71 Rezultă atât din argumentele părților, cât și din scrisoarea adresată Comisiei de Republica Austria la 20 februarie 2007, în răspuns la avizul motivat, că, la momentul expirării termenului stabilit prin acest aviz, în landul Burgenland nu fusese clasificată nicio APS. Or, astfel cum se indică în concluziile cererii introductive, al doilea motiv nu privește decât APS deja clasificate.

72 În consecință, această critică, în măsura în care privește situația din landul amintit, este, așadar, fără obiect și trebuie respinsă.

În ceea ce privește landul Viena

— Argumentele părților

73 Comisia susține că cele patru APS din acest land, care nu au fost clasificate decât la 17 octombrie 2007, nu beneficiază de un regim juridic care să le acorde o protecție suficientă.

74 În replică, Republica Austria arată că APS respective sunt protejate în conformitate cu cerințele articolului 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva păsări, precum și ale articolului 6 alineatul (2) și ale articolului 7 din Directiva habitate.

— Aprecierea Curții

75 Nu se contestă faptul că siturile în discuție în speță nu făcuseră obiectul unei clasificări ca APS la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat.

76 În aceste condiții, pentru același motiv precum cel enunțat la punctul 71 din prezenta hotărâre, al doilea motiv trebuie respins în ceea ce privește situația din landul Viena.

În ceea ce privește landul Carintia

— Argumentele părților

77 Potrivit Comisiei, nu se poate considera că regimul juridic al ariei europene de conservare a păsărilor Flachwasserbiotop Neudenstein, singura APS care fusese clasificată la expirarea termenului stabilit în avizul motivat, oferă o protecție suficientă acestei arii, pentru motivul că reglementarea internă nu prevede nici măsurile și obiectivele de conservare specifice referitoare la păsări vizate în mod concret și nici o reprezentare cartografică a acestei APS.

78 Republica Austria se limitează să confirme existența APS menționate.

— Aprecierea Curții

79 Referitor la acest aspect, se impune sublinierea că articolul 2 din regulamentul guvernului landului Carintia din 23 mai 2005 privind respectiva APS prevede că, în măsura în care condițiile de protecție stabilite la articolul 2 din regulamentul aceluiași guvern din 8 noiembrie 1994, publicat în Jurnalul Oficial nr. 92/1994 al landului menționat, garantează o protecție suficientă, nu este necesar să se stabilească în mod suplimentar obligații, interdicții sau restricții de autorizare și măsuri de conservare pentru aria europeană de conservare Flachwasserbiotop Neudenstein.

80 În plus, articolul 3 din același regulament din 23 mai 2005 prevede că acesta urmărește protejarea, dezvoltarea și restabilirea unei stări de conservare favorabile speciilor protejate menționate în anexă.

81 În acest context, având în vedere considerațiile din cuprinsul punctului 65 din prezenta hotărâre și în lipsa oricărei dovezi care să indice că realizarea obiectivelor de conservare a speciilor de păsări vizate la articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva păsări și care corespund speciilor menționate în anexa la regulamentul amintit ar impune, în speță, dispoziții mai detaliate decât cele adoptate de guvernul landului Carintia, critica Comisiei trebuie respinsă cu privire la acest aspect.

82 În ceea ce privește pretinsa lipsă a unei reprezentări cartografice a APS respective, se impune constatarea că, deși o astfel de reprezentare poate furniza o delimitare clară a unui sit, ea nu constituie, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 84 din concluzii, singura formă posibilă și fiabilă de delimitare a unui sit.

83 Prin urmare, critica Comisiei trebuie respinsă și cu privire la acest aspect.

84 Al doilea motiv trebuie respins, așadar, în măsura în care se referă la situația din landul Carintia.

În ceea ce privește landul Austria Superioară

— Argumentele părților

85 Comisia susține că regimul de protecție în vigoare în cele 11 APS notificate din acest land este insuficient. Pe de o parte, nu ar exista nicio reglementare privind APS Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal și Untere Traun. Pe de altă parte, reglementarea aplicabilă APS Traun-Donau-Auen, Ettenau, Frankinger Moos, Dachstein, Unterer Inn și Nationalpark Kalkalpen nu ar oferi o protecție adecvată.

86 Comisia susține că, în ceea ce privește APS Ettenau, Traun-Donau-Auen și Frankinger Moos, există reglementări generale privind rezervațiile naturale care nu se aplică,

în ultimele două situații, decât intervențiilor autorizate. Referitor la APS Dachstein, Unterer Inn și Nationalpark Kalkalpen, acestora li se aplică reglementări specifice privind ariile europene de conservare care nu prevăd, în esență, decât o interdicție generală de intervenție.

87 Republica Austria precizează că sunt în curs de elaborare de către guvernul landului Austria Superioară reglementările lipsă. Totuși, statul membru menționat respinge teza Comisiei potrivit căreia toate APS din acest land ar fi lipsite de un regim de protecție suficient. Astfel, APS protejate în prezent în calitate de rezervații naturale ar beneficia, în temeiul articolului 25 din Legea din 2001 privind protecția naturii și a peisajului din Austria Superioară (Oö. Natur-und Landschaftsschutzgesetz 2001, LGBl. nr. 129/2001), de o protecție absolută care depășește cerințele Directivei păsări. Pe de altă parte, Republica Austria citează cu titlu exemplificativ APS care beneficiază de un regim de protecție suficient, precum APS Dachstein și Nationalpark Kalkalpen, menționând o serie de dispoziții interne care vizează în mod specific conservarea păsărilor.

— Aprecierea Curții

88 Referitor la APS Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal și Untere Traun, nicio reglementare relevantă nu a fost comunicată Comisiei și nici nu a fost precizată în cadrul procedurii în fața Curții. Prin urmare, critica Comisiei privind insuficiența reglementării aferente acestor APS este întemeiată.

89 Cu privire la regimul juridic al celorlalte APS, se impune constatarea că, prin faptul că nu a justificat, ținând seama de situația concretă din fiecare arie, că un astfel de regim ar fi insuficient din perspectiva cerințelor relevante ale Directivelor păsări și

habitate, Comisia, prin susținerile sale insuficient circumstanțiate, nu a făcut dovada temeiniciei criticii sale, care, prin urmare, trebuie respinsă cu privire la acest aspect.

90 Rezultă că, în ceea ce privește situația din landul Austria Superioară, al doilea motiv nu poate fi primit în măsura în care se referă la APS Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal și Untere Traun.

În ceea ce privește landul Vorarlberg

— Argumentele părților

91 Comisia arată că reglementarea în vigoare în acest land nu prevede, pentru APS, care sunt obiectivele de protecție și de conservare specifice, nici care sunt măsurile concrete și nici obligațiile sau interdicțiile specifice. În ceea ce privește, în special, APS Klostertaler Bergwälder, Comisia subliniază că planul de administrare a pădurilor adoptat de guvernul landului Vorarlberg conferă o protecție insuficientă acestei arii. Referitor la APS Verwall, aceasta ar fi protejată în mod specific printr-un regulament al guvernului respectiv, care a fost adoptat totuși după expirarea termenului stabilit în avizul motivat. Acest regulament ar conține obligații, interdicții și dispoziții care urmăresc protecția și conservarea sitului, precum și a speciilor protejate prezente pe teritoriul acestuia.

92 În replică, Republica Austria arată că APS Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried și Matschels fac obiectul unor reglementări privind zonele protejate, care interzic

măsurile și utilizările ce deteriorează habitatele naturale ale speciilor pentru care aceste arii au fost destinate sau care generează perturbarea semnificativă a acestor specii. Referitor la APS Klostertaler Bergwälder, planul forestier care i se aplică ar fi fost elaborat, cu forță obligatorie, la cererea autorităților, pentru a aplica măsurile de conservare necesare pentru menținerea unei stări de conservare favorabile speciilor de păsări menționate în anexa I la Directiva păsări și care sunt prezente pe teritoriul acestui sit.

— Aprecierea Curții

93 Se impune sublinierea că articolul 13 alineatul 2 din Regulamentul privind protecția naturii (LGBl. nr. 36/2003) prevede că guvernul landului Vorarlberg este obligat, în măsura în care este necesar, să adopte, prin intermediul unor planuri de administrare sau al altui tip de convenții ori pe calea unor decizii sau regulamente, măsuri de întreținere, de dezvoltare și de conservare a zonelor vizate, care să fie conforme cerințelor ecologice, în special, în privința speciilor de păsări menționate în anexa I la Directiva păsări și care sunt prezente în aceste zone.

94 Articolul 14 din regulamentul amintit prevede în mod expres o interdicție de deteriorare, în timp ce articolul 15 din acest regulament prevede un studiu de impact și, dacă este cazul, o obligație de autorizare în raport cu obiectivele de conservare care rezultă din cerințele referitoare la starea de conservare favorabilă habitatelor naturale și speciilor indicate în anexă care se dovedesc determinante pentru desemnarea ariei.

95 La aceasta se adaugă, pentru APS Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried, Matschels și Klostertaler Bergwälder, măsurile indicate de Republica Austria și care au fost prezentate la punctul 92 din prezenta hotărâre.

96 În acest context, având în vedere, în special, considerațiile din cuprinsul punctului 65 din prezenta hotărâre și în lipsa oricărei dovezi care să indice că realizarea obiectivelor de conservare a speciilor de păsări vizate la articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări impune, în speță, dispoziții mai detaliate decât cele adoptate de guvernul landului Vorarlberg, critica Comisiei trebuie respinsă în ceea ce privește APS menționate la punctul precedent din prezenta hotărâre.

97 În ceea ce privește APS Verwall, spre deosebire de APS menționate la punctul 95 din prezenta hotărâre, nu reiese că acest sit a beneficiat de o protecție juridică specială la momentul expirării termenului stabilit în avizul motivat. Pe de altă parte, întrucât guvernul respectiv a adoptat, la puțin timp după expirarea acestui termen, un regulament care introduce o serie de măsuri de protecție specifice, trebuie să se considere, în speță, că această APS nu fusese protejată în mod suficient până la adoptarea măsurilor în cauză. În consecință, acțiunea este fondată sub acest aspect.

98 Prin urmare, în ceea ce privește situația în landul Vorarlberg, al doilea motiv trebuie să fie admis în măsura în care se referă la APS Verwall.

În ceea ce privește landul Tirol

— Argumentele părților

99 Potrivit Comisiei, reglementarea generală în vigoare în acest land nu stabilește un regim de protecție suficient pentru APS situate pe teritoriul său. Guvernul landului Tirol a adoptat, într-adevăr, un regulament ce cuprinde lista celor 11 zone Natura 2000, dar acest act nu ar indica nici speciile de păsări protejate, nici obiectivele de protecție și de conservare, nici regulile de comportament esențiale ce trebuie respectate. În lipsa unor obiective de conservare specifice, acestea ar fi înlocuite, în mod general, cu protecția habitatelor și a păsărilor menționate în fișele de date tehnice standard, în conformitate cu articolul 14 alineatul 11 din Legea din 1997 privind protecția naturii în landul Tirol, în versiunea sa din 12 mai 2004 (LGBl. nr. 50/2004, denumită în continuare „TNSchG"). Comisia susține, în special, că regimul de protecție al APS Tiroler Lechtal este insuficient.

100 Republica Austria precizează că aplicarea Directivelor păsări și habitate a fost integrată într-un sistem de protecție dezvoltat deja și care cuprinde, printre altele, rezervații naturale, parcuri naturale, zone de protecție a peisajului, zone de liniște și situri protejate. Această aplicare ar consta în adăugarea normelor din directivele menționate la normele existente în ariile de protecție și în completarea normelor respective. Or, în aceste arii de protecție ar fi impuse o serie de interdicții, obligații și sisteme de autorizare.

101 În temeiul unui proiect adoptat în cursul lunii decembrie 2004, toate APS din landul Tirol ar fi supuse unei gestionări coordonate care ar urmări să realizeze obiectivele de protecție stabilite pentru fiecare dintre aceste arii, precum și, printre altele, să asigure în mod durabil conservarea speciilor de păsări existente în fiecare dintre zonele

respective. Republica Austria susține că regimul tranzitoriu prevăzut la articolul 14 din TNSchG garantează o protecție suficientă APS până la definirea obiectivelor de conservare printr-un regulament specific.

102 Statul membru pârât expune în mod detaliat regimul de protecție aplicabil APS din Tiroler Lechtal și susține că acesta este suficient din perspectiva Directivelor păsări și habitate.

— Aprecierea Curții

103 Se impune sublinierea că, potrivit articolului 3 alineatul 9 punctul 9 din THSchG, obiectivele de conservare sunt definite ca fiind menținerea și restabilirea unei stări de conservare favorabile speciilor menționate în anexa I la Directiva păsări și la articolul 4 alineatul (2) din aceasta, care sunt prezente într-o arie europeană de conservare a păsărilor și a habitatelor acestora.

104 În temeiul articolului 14 alineatul 3 din TNSchG, guvernul landului menționat este obligat să stabilească, prin intermediul unor regulamente, obiectivele de conservare pentru fiecare site Natura 2000 și, dacă este necesar, dispozițiile și măsurile de conservare care se impun pentru obținerea unei stări de conservare favorabile.

105 Articolul 14 alineatul 11 din TNSchG prevede, în ceea ce privește perioada de tranziție anterioară adoptării acestor regulamente, că obiectivele de conservare sunt înlocuite, cu titlu provizoriu, cu protecția habitatelor, precum și a florei și faunei sălbatice, inclusiv a păsărilor care figurează în formularele-tip de informații.

106 Or, acest tip de formular, prevăzut de Decizia 97/266/CE a Comisiei din 18 decembrie 1996 privind formularul-tip pentru siturile propuse ca situri Natura 2000 (JO 1997,

L 107, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 4, p. 3) și care, incontestabil, în temeiul reglementării relevante din landul Tirol, este publicat și opozabil terților, menționează speciile de păsări care au justificat clasificarea sitului respectiv ca APS. Pe de altă parte, formularul respectiv conține, printre altele, și o descriere a sitului, o privire generală asupra calității și a importanței acestuia, ținând seama, în special, de obiectivele de conservare ale Directivei păsări, precum și o evaluare a acestui sit din perspectiva fiecărei specii amintite.

107 În plus, nu se contestă faptul că, în fiecare APS din landul respectiv, sunt impuse numeroase interdicții, obligații și proceduri de autorizare care, pentru fiecare dintre aceste arii, se adaugă obligațiilor de autorizare și interdicțiilor legale generale.

108 Astfel, de exemplu, din dosar rezultă că în rezervațiile naturale sunt interzise din principiu construcția, ridicarea sau amplasarea de instalații, construcția, extinderea sau deplasarea de drumuri și de cărări, excavarea sau rambleierea de terenuri, altele decât terenurile pe care sunt amplasate construcții închise, crearea de zone noi de împădurire, aterizarea și decolarea, producerea de zgomote puternice, folosirea de îngrășăminte, utilizarea de produse toxice și de autovehicule. În APS, la interdicțiile aminte se adaugă chiar o interdicție generală de acces.

109 Ținând seama de cele ce precedă, nu se poate considera că s-a dovedit că sistemul de protecție a APS în vigoare în landul Tirol este insuficient în raport cu prevederile articolului 4 alineatul (1) sau (2) din Directiva păsări și ale articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate coroborat cu articolul 7 din aceasta.

110 Acest lucru este valabil cu atât mai mult în cazul APS Tiroler Lechtal, care beneficiază și de protecție ca parc natural și care cuprinde o parte, respectiv Tiroler Lech, care a fost clasificată ca rezervație naturală.

111 Concluziile din cuprinsul celor două puncte precedente nu pot fi puse sub semnul întrebării de faptul că articolul 14 alineatul 3 din TNSchG prevede că guvernul landului Tirol este obligat să stabilească, prin intermediul unor regulamente, obiectivele de conservare pentru fiecare sit Natura 2000. Într-adevăr, chiar dacă un astfel de sistem poate suferi îmbunătățiri, nu rezultă totuși, în speță, că sistemul existent deja în acest land este insuficient din perspectiva cerințelor de conservare.

112 În consecință, al doilea motiv trebuie respins în ceea ce privește situația din landul Tirol.

113 Referitor la APS cu privire la care nu se contestă în speță că nu beneficiază de un regim de protecție suficient din perspectiva cerințelor care decurg din dispozițiile relevante ale Directivelor păsări și habitate, Curtea nu dispune de informații care să îi permită să determine dacă speciile pentru care APS au fost clasificate intră sub incidența alineatelor (1) și (2) ale articolului 4 din Directiva păsări sau numai a unuia dintre acestea.

114 Prin urmare, în această privință, trebuie să se facă trimitere la articolul 4 din Directiva păsări.

115 În lumina tuturor considerațiilor precedente, se impune constatarea că:

— prin faptul că nu a procedat în mod corect, pe baza unor criterii ornitologice, la clasificarea ca APS a sitului Hanság, în landul Burgenland, și la delimitarea APS Niedere Tauern, în landul Styria, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva păsări și

— prin faptul că nu a conferit APS Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal și Untere Traun, în landul Austria Superioară, precum și APS Verwall, în landul Vorarlberg, o protecție juridică conformă cerințelor articolului 4 din Directiva păsări și ale articolului 6 alineatul (2) din Directiva habitate coroborat cu articolul 7 din această din urmă directivă,

Republica Austria nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul acestor dispoziții.

Cu privire la cheltuielile de judecată

116 În temeiul articolului 69 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul de procedură, Curtea poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată, în special în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere. Întrucât, în speță, părțile au căzut în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere, se impune să se decidă ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată.

117 Conform articolului 69 alineatul (4) primul paragraf din același regulament, Republica Federală Germania, care a intervenit în prezentul litigiu, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Constată că:

— prin faptul că nu a procedat în mod corect, pe baza unor criterii ornitologice, la clasificarea ca arie de protecție specială a sitului Hanság, în

landul Burgenland, și la delimitarea ariei de protecție specială Niedere Tauern, în landul Styria, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva 79/409/CEE a Consiliului din 2 aprilie 1979 privind conservarea păsărilor sălbatice și

— **prin faptul că nu a conferit ariilor de protecție specială Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal și Untere Traun, în landul Austria Superioară, precum și ariei de protecție specială Verwall, în landul Vorarlberg, o protecție juridică conformă cerințelor articolului 4 din Directiva 79/409 și ale articolului 6 alineatul (2) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, coroborat cu articolul 7 din această din urmă directivă,**

Republica Austria nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul acestor dispoziții.

2) **Respinge acțiunea cu privire la restul motivelor.**

3) **Comisia Europeană, Republica Austria și Republica Federală Germania suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături